

13 listopada 2017 r.

**POSTULATY NA III KONGRES NAUK SĄDOWYCH
ODBYWAJĄCY SIĘ W WARSZAWIE W DNIU 18 LISTOPADA 2017 R.**

I. WYNAGRODZENIA BIEGŁYCH SĄDOWYCH

1. Wprowadzenie obligatoryjnych terminów, w których sąd będzie zobowiązany do rozpatrzenia i wydania **postanowienia o przyznaniu** wynagrodzenia – obecnie występuje bardzo dużo czynników opóźniających – np. niektórzy sędziowie postanowienia o wynagrodzeniu biegłego wydają wyłącznie na rozprawie, przejście sędziego w stan spoczynku, śmierć strony, wypożyczenie akt do innej sprawy, konieczność uzasadnienia postanowienia. W konsekwencji nierzadko wynagrodzenia są wypłacane po ponad roku od momentu założenia opinii, w niektórych przypadkach jest to nawet okres kilkuletni.
2. Wprowadzenie obligatoryjnych terminów, w których sąd będzie zobowiązany do wydania **zarządzenia o wypłacie** od daty uprawomocnienia się postanowienia o przyznaniu wynagrodzenia - jw.
3. Zmiana zasad ustalania stawki wynagrodzenia biegłego sądowego – obecnie obowiązujące zasady powodują, że kwota bazowa jest bardzo niska w porównaniu np. do przeciętnego wynagrodzenia w strefie budżetowej. Postulujemy podwyższenie kwoty bazowej.
4. Ujednolicenie kart pracy biegłego w ramach specjalności - należałoby rozważyć możliwość ujednolicenia zasad sporządzania kart pracy biegłych, przynajmniej w ramach specjalności.

II. KWALIFIKACJE BIEGŁYCH SĄDOWYCH

1. Zaostrzenie kryteriów oceny kwalifikacji osób ubiegających się o wpis na listę biegłych sądowych.
2. Wprowadzenie rejestru podważonych opinii, kończących się powołaniem kolejnego biegłego.
3. Zawarcie na listach biegłych informacji o stażu pracy w charakterze biegłego sądowego (np. data pierwszego wpisu na listę biegłych).

III. ŹRÓDŁA WIEDZY WYKORZYSTYWANE PRZEZ BIEGŁYCH SĄDOWYCH

1. Wprowadzenie konieczności zawarcia w postanowieniu o powołaniu informacji, czy opinia ma być wydana tylko i wyłącznie na podstawie materiału zebranego w aktach sprawy, czy też że biegły ma obowiązek albo możliwość zwrócenia się do stron o materiały i w jakim trybie. Konieczność zwrócenia się do Sądu o wystąpienie o dane do urzędów (np. skarbowy itp.) bardzo wydłuża termin oczekiwania – należałoby rozważyć przyznanie biegłym prawa do występowania o dane do urzędów i administracji.

2. Digitalizacja akt sądowych – obecnie biegli otrzymują akta, nierzadko kilkunasto- lub kilkudziesięciotomowe, w formie papierowej, co zwiększa koszty ich przechowywania i przesyłki. Zdarzają się również przypadki zaginięci części akt podczas transportu. Z tych powodów postulujemy wprowadzenie akt w formie elektronicznej (digitalnej).
3. Rozdzielenie akt merytorycznych od korespondencyjnych - obecnie biegli w celu odnalezienia dokumentów potrzebnych do sporządzenia opinii nierzadko są zmuszeni do przeglądania wielu tomów akt, które nie są związane z przedmiotem opinii. Z tego też powodu należałoby rozważyć rozdzielanie akt merytorycznych od korespondencyjnych lub przynajmniej wprowadzić obowiązek wyraźnego wskazania w postanowieniu numerów tomów i kart z dokumentami, które mają w ocenie Sądu stanowić podstawę do wydania opinii.
4. Nagrywanie przebiegu rozpraw (przesłuchań) na płyty CD powoduje, że biegli sądowi niejednokrotnie muszą wysłuchać wielogodzinnych nagrań niezwiązanych z przedmiotem opinii po to by odnaleźć fragment zeznań potrzebnych do jej sporządzenia. Powyższa sytuacja powoduje wydłużenie czasu i kosztów związanych z przygotowaniem opinii.
5. W aktach sprawy niejednokrotnie znajdują się nagrania na płytach CD z przebiegu rozpraw sądowych, które są zabezpieczone przed otwarciem. Taka sytuacja uniemożliwia biegłemu zapoznanie się z zeznaniami stron, które mogą mieć istotne znaczenia dla opinii.
6. Uproszczenie zasad korzystania przez biegłych sądowych z pracy innych specjalistów (podwykonawców) –podczas wyceny przedsiębiorstw często zachodzi konieczność współpracy z innymi specjalistami w szczególności rzeczoznawcami majątkowymi. Obecnie w takiej sytuacji podwykonawcą może być jedynie biegły powołany przez sąd, co wydłuża termin sporządzenia opinii. Należałoby rozważyć umożliwienie powołanym przez sąd biegłym dokonanie samodzielnego doboru współpracowników/podwykonawców znajdujących się na liście biegłych sądowych. Zgoda Sądu powinna być wymagana jedynie w przypadku konieczności skorzystania z pracy dodatkowych specjalistów nieznajdujących się na liście biegłych sądowych.

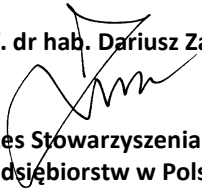
IV. PRZESŁUCHANIE BIEGŁYCH SĄDOWYCH

1. Konieczne jest zwrócenie uwagi na postawę pełnomocników stron, często zmierzających do przedłużania postępowań sądowych zgodnie z oczekiwaniami (!) swoich klientów. Takie nieuzasadnione działania pełnomocników niejednokrotnie zawierają twierdzenia nie mające uzasadnienia w przepisach prawa.
2. Należałoby zastanowić na wprowadzeniu procedur dotyczących sposobu przesłuchiwanie biegłych wydających opinię wspólnie (np. jeden po drugim, wszystkich na raz itd.). Obecnie nie jest to uregulowane.

V. INNE

1. Brak jasnego wskazania, czym jest jednostka naukowo-badawcza w rozumieniu art. 290 kpc – wątpliwości rozstrzygane przez sądy rejonowe/okręgowe potem stanowią przyczynę apelacji. Należałoby rozważyć powstanie rejestru jednostek naukowo-badawczych – jednostki, które zostaną do niego wpisane nie powinny być później kwestionowane.
2. Biegłym powinna zostać przyznana ochrona prawna przysługująca funkcjonariuszom publicznym, zwłaszcza podczas czynności wykonywanych dla spraw karnych. Ochrona ta obejmowałaby biegłego podczas wykonywania czynności związanych z przygotowaniem opinii.
3. Szkolenia dla sędziów i prokuratorów w zakresie poszczególnych specjalności w celu ułatwienia współpracy biegłych z sędziami, w tym m.in. odpowiedniego formułowania zakresu zleconych czynności.

prof. dr hab. Dariusz Zarzecki

Prezes Stowarzyszenia Biegłych Wyceny
Przedsiębiorstw w Polsce

Postulaty opracował Zespół w składzie:

Robert Dobrzyński
Mariola ślusarek-Furgalska
Grzegorz Gawlik
Michał Grudziński